

Lahden kaupunkiseudun rakennemalli

Kuntahaastattelut 7–17.4.2003

Heinolan kuntahaastattelu

Muistio

Muistiossa on esitetty kuntahaastattelun yhteydessä käydyn keskustelun pääkohdat. Lisäksi konsultille on toimitettu kirjallisia vastauksia, jotka on otettu huomioon muistion lopussa olevassa ”Kasvualueet ja kehityshankkeet”-kappaleessa sekä lähtötietoraportissa (identiteetti, rooli, vetovoimatekijät).

Päiväys 19.6.2003

Viite 67030062.YSK

Sivu 1 (8)
Yhteyshlö Juha Nurmi
Alueidenkäyttö ja arkkitehtuuri
Puh. (09) 682 6473, 040 837 7009
Faksi (09) 682 6600
juha.nurmi@poyry.fi

1. Miten määrittelisitte kuntanne identiteetin ja roolin

Euroopan alueella	<ul style="list-style-type: none">- Osa Helsingin metropolialuetta- Järvi-Suomen portti (Tähtiniemi, levähdysalue, sillat)- Reuma-säätiön sairaala- Suomen Urheiluopisto Vierumäellä – kansainväliset käyttäjät
Valta-kunnallisesti	<ul style="list-style-type: none">- Logistisesti hyvä asema- Kesämökkikunta, yli 3 000 mökkiä (24 000 mökkiä rajakunnat Sysmä, Hartola ja Mäntyharju mukaan lukien)- Vierumäen liimapuutehdas Suomen suurimpia- Kuusankoski – kierrätysteknologiaa, Tomra, Stora Enso (elinkeinot)- Kansallinen kaupunkipuisto (Hämeenlinna, Pori, Heinola)- Kesäkaupunki
Maa-kunnallisesti	<ul style="list-style-type: none">- Itä-Hämeen keskus – Sysmä ja Hartola- Suuntautuminen nykyään Lahteen, ennen Mikkeliin- Vierumäen liimapuutehdas Suomen suurimpia (Kopra) – kyllästetty puutavara- Alueellinen veturi, mm. yhteistyöhankkeet <p>Seutukaava ei ole ajan tasalla</p> <ul style="list-style-type: none">- Laadittu, kun Heinola ja maalaiskunta olivat eri kunnissa- Vierumäki– nyt palvelualue huomattavasti suurempi, teollisuusalue kasvanut- Virkistysalueet – estäisi vuokrapalstojen käytön – korvattaisiin kaupunkipuistomerkinällä loma-asumisen kehittämisalueita
Lahden kaupunkiseudulla	<ul style="list-style-type: none">- Väkiluvultaan Hollolan kanssa yhtä suuri- Oma identiteetti- Isoissa hankkeissa kaikki mukana- Nyt ei omaa kansanedustajaa- Pikkukaupungin vahvuudet

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI**2. Miten arvioitte kuntanne nykyistä alue- ja yhdyskuntarakennetta ja sen kehittämistavoitteita?****Mitkä ovat kuntanne kasvualueet ja kehittävät alueet?**

<p>Kasvualueet</p> <p>- uudet asuin- ja työpaikka-alueet</p>	<p>Eteläiset kaupunginosat</p> <ul style="list-style-type: none"> - parantuneet yhteydet - Vierumäen tiivistäminen ja kasvu – Vierumäellä valtava kasvuohjelma – asema ja teollisuus - tiivistämismahdollisuus isoista tonteista: Myllyoja, Sinilähde - Asuntomessualue – Tähtiniemen jatkohankkeet (pitkántähtäimen hanke) - Jyränkö - plussia maisema, palvelut ja meluttomuus - Uusin kirkon kylän risteys <p>Työpaikat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hevossaaren kehittäminen - Vierumäen täydentäminen – urheiluopistolle viidessä vuodessa 100 uutta työpaikkaa - Rautsalo
<p>Kehitettävät alueet ja uudet hankkeet</p> <p>- olemassa olevat muutosalueet</p> <p>(asuminen, työpaikka-alueet, palvelut, matkailu, virkistys jne...)</p>	<p>Kehitettävät alueet ja uudet hankkeet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Satama - Keskustan kehittäminen - Linja-auto-asema - Liikunta- ja virkistysreitistöt - Kanavahanke – Hevossaaren ja Rautsalon satamat, Jyränkö - Savonrata – Itä-Suomen teollisuus nousussa, aluevaraus pidetty maakunta-kaavassa ja kuntien yleiskaavoissa - Moottoritie valmis 2005 - Vierumäki: 2 golfkenttää <p>Olemassa olevat muutosalueet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lusin kylä - Kirkonkylän tiivistäminen – tukiasutusta palveluille - Vierumäki-Lusi – moottoritien liittymäalueet potentiaalisia työpaikka- ja elinkeinoalueita - Vierumäki – loma-asutus, hotellihanke, urheilupuolen erikoisosaaminen, golfarit <p>Risteysalueet</p> <p>Työpaikka-alueina, liikenne-, kauppa- ja ympäristöhäiriöitä aiheuttava teollisuus</p>

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI**Mitä erityisiä vahvuuksia tai ongelmia kasvu- tai kehittämisalueisiin liittyy?**

Fyysiset edellytykset	<ul style="list-style-type: none"> - Logistinen asema ja liikenneyhteydet – moottoritie, kanava - Vesistöt positiivisena lisänä asutuksen vetovoimatekijänä – rannat yhteisessä käytössä - Rakennettava, kantava maaperä - Kunnallistekniikka rakennettu – uudet alueet lähellä infraverkkoa, joten merkittäviä kustannuksia ei muodostu - Lusiin suunnitteilla vesi- ja viemäriverkko - Vierumäellä vesi- ja viemäriverkko - Paljon pohjavettä - Puhtaat vesistöt
Rajoitukset	<ul style="list-style-type: none"> - Talouden tasapainon etsiminen – tärkeysjärjestys hankkeisiin - Maanomistusolot - Pohjavesi rajoittaa Vierumäellä

3. Onko kunnassanne tonttivarantoja? Jos kyllä, niin missä ja kuinka paljon?

Työpaikka-aluereserviä Vierumäellä ja Hevossaareissa.

Tonttivaranto on väärässä paikassa. Laatuontteja rannoilta? Asuntomessualueelle ensimmäiset omantantaiset tontit.

Selvitys tonttivarannosta tehty 1999 – on edelleen voimassa. Noin 70 AO-tonttia vapaana.

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

4. Minkälaista yhteistyötä tai yhteistyön tarpeita kunnallanne on nyt ja tulevaisuudessa?

Kansain- välisesti	<ul style="list-style-type: none"> - Ystävyyskaupunkitoiminta - Koulujen kumppanuushankkeet - Kestävän kehityksen yhteistyöhanke italialaisen kaupungin kanssa - Resurssiongelman
Valta- kunnallisesti	<p>Hankeyhteistyötä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kymijoen kanava - Savonrata - VT 4 – projekti - VT 5 – projekti - Oikorata - hankesopimus
Maakun- nallisesti	<ul style="list-style-type: none"> - Aluekeskusohjelmayhteistyö - Oikorata - Seudulliset EU-hankkeet - Matkailuhankkeet - Yrityspalvelukeskus - Ympäristötoimi - Maaseututoimi - Kaavoitus - Pelastustoimi - Seutuportaali
Kaupunkiseudulla	<ul style="list-style-type: none"> - Vesien- ja ilmansuojelu - Ympäristövalvonta

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

5. Miten määrittelisitte kuntanne kehittämissivioita?

Asuminen - Taajamat - Haja-asutus - Loma-asutus - Ranta-asuminen	Keskustan kehittäminen – lähelle palveluja hissillisiä kerrostaloja <ul style="list-style-type: none"> - Kirkonkylä, Vierumäki ja Lusi kehittyvät asutuksen osalta Haja-asutus <ul style="list-style-type: none"> - Kehittyy siten, että tuetaan olemassa olevien kylien palveluja - Monista kylistä on koulu lakkautettu Loma-asutus/Ranta-asuminen <ul style="list-style-type: none"> - Ei ympärivuotista - Pysyväille ranta-asumiselle on paineita - Tarpeita ohjataan – laadinnan alla ranta-yleiskaavoja - Tavoitteena hallittu laajentuminen – rantaviivaa halutaan vielä säilyttää
Elinkeinot, työpaikat	<ul style="list-style-type: none"> - Moottoritien varsi ja liittymät - Elinkeinopolitiikan vahvistaminen - Koulutuksen suuntaaminen kysynnän (intressien) mukaan - Nykyisten elinkeinotoimintojen tukeminen
Palvelut - julkiset - kaupalliset	Paistjärven koulu ollaan lakkauttamassa Paasosta koulu lakkautettiin Lusiin satsataan Julkiset palvelut <ul style="list-style-type: none"> - Tavoitteena säilyttää palvelut nykytasolla - Tukiasuminen Kaupalliset palvelut <ul style="list-style-type: none"> - Päivittäistavarakauppa saamapuolella - Erikoistavarakauppa – Lahteen menee osa ostovoimasta - Keskustaan erikoistavarakauppoja (pieniä liikkeitä)

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

Infraverkosto ja liikennejärjestelmä	<ul style="list-style-type: none"> - Moottoritie VT 4 - Savonrata - Kymijoen kanava - Linja-autoaseman kehittäminen – sisäinen ja kaukoliikenne - Haja-asutusalueen vesihuollon kehittäminen (Lusi, Vierumäki)
Ympäristö - Elinympäristö - Kulttuuriympäristö ja maisema - Luonto - Maisema - Vesistöt, pohjavedet - jne	Ympäristö <ul style="list-style-type: none"> - Kansallinen kaupunkipuisto - Historiallisten arvojen säilyttäminen – vanha asemakaava-alue - Pidetään kehittävä ja säilyttävä ote - Turvataan puhdas ja kaunis luonnonympäristö - Natura- ja luonnonsuojelualueita - Vierumäki - Kaatopaikkakysymys - Lahden seudun yrityskeskuksen ja Heinolan seudun yrityskeskuksen yhteistyö?
Sosiaalinen ympäristö ml. arvostukset ja elämätavat	Pikkukaupungissa on hyvä kasvaa isoksi <ul style="list-style-type: none"> - Turvallisuus, palvelut - Oma imago - Kasvattajakaupunki - Onko työpaikkoja korkeasti koulutetuille?

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI**6. Miten markkinoisitte kuntaanne****Yhdellä lauseella?**

Pikkukaupungissa on hyvä kasvaa isoksi

Järvi-Suomen portti – Hemaiseva Heinola

Heinola - Kymenvirran helmi

Virta vie Heinolaan (vanha slogan)

Kuntanne vetovoimatekijöillä?

- Sijainti ja vesistöt

- Asumisen laatu ja palvelutaso + Kesätori

- Sairaanhoido, Reumasairaala, erikoislääkärijohtoinen terveyskeskus

- Monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja Vierumäen urheilupuisto

- Puhdas vesi

- Kulttuuripalvelut – museo, kesäteatteri, Heinolassa jyrää –konsertit, konsertteja WPK:n talolla

- Teollisuuskaupungin perinteet – menestyviä yrityksiä

- Ihmisen kokoinen kaupunki

Seuraavassa on kuvattu kuntahaastattelussa ilmi käyneet kasvualueet ja kehityshankkeet tiivistetysti muodossa.

Kasvualueet ja kehityshankkeet

Asumisen kasvualueita ovat Tähtiniemi, Vierumäki, Jyränkö, Myllyoja, Sinilähde, Rainio ja kirkonkylä. Kirkonkylän täydennysrakentaminen on tärkeää palvelujen säilymisen kannalta. Nykyisillä asuinalueilla on vapaana n. 70 tonttia, mikä riittää n. 5 vuoden tarpeeseen. Haja-asutuksen keskitämisellä kyliin tuetaan niiden palvelujen säilymistä. Heinolan vesistöjen rannoilla on runsaasti loma-asutusta (n. 3100 loma-asuntoa), laadinnan alla on useita rantayleiskaavoja.

Uusia työpaikka-alueita on mahdollista rakentaa Vierumäelle, jonka logistinen sijainti on hyvä Lahti-Heinola-moottoritien läheisyyden ansiosta. Hevossaaren teollisuusalueella on runsaasti tiivistämismahdollisuuksia. Vuohkallion alueelle voidaan rakentaa lisää teollisuutta. Koulutus pyritään suuntaamaan entistä paremmin kysynnän mukaan. Erityistä huomiota kiinnitetään nykyisten elinkeinotoimintojen tukemiseen.

Lähitulevaisuuden tärkein kehittämishanke on moottoritien rakentaminen välille Lahti-Heinola, joka valmistuu v. 2005. Kymijoen kanavan rakentaminen on mahdollista seuraavan 40 vuoden aikana, kanavahankkeen johdosta tärkeitä kehittämiskohteita ovat Hevossaaren ja Rautsalon satamat. Toinen pitkällä aikavälillä todennäköisesti toteutuva hanke on Savonrata. Muita kehittämishankkeita ovat keskustan, linja-autoaseman ja virkistysreitistöjen kehittäminen. Joukkoliikenteen kehittäminen vaatii jatkossa enemmän huomiota. Keskustan kehittämisen yhteydessä tutkitaan alueen tiivis-

LAHDEN KAUPUNKISEUDUN
RAKENNEMALLI

tämismahdollisuuksia (mm. hissillisiä kerrostaloja vanhenevan väestön tarpeisiin). Suomen Urheilupuisto Vierumäellä on kasvanut merkittäväksi työnantajaksi. Urheilupuistolle on tulossa n. 100 uutta työpaikkaa seuraavan 5 vuoden aikana, mikä aiheuttaa mm. asuinrakentamispaineita Vierumäelle. Vierumäelle ollaan suunnittelemassa uutta golfkenttää. Asuntomessut v. 2004 Tähtiniemessä on asuinrakentamisen saralla lähitulevaisuuden kärkihanke.

Kaupungin tavoitteena on pääosin säilyttää nykyinen palvelutaso. Paistjärven kyläkoulua ollaan lakkauttamassa ja Paason kyläkoulu on jo lakkautettu. Lusin kylän palvelut pyritään säilyttämään mm. täydennysrakentamisella. Päivittäistavarakaupan tarjonta ylittää Heinolan tarpeet valtatie 4 ansiosta. Lahti saa osan erikoistavarakaupan ostovoimasta.

Moottoritie, kanava, kantava maaperä ja Heinolan logistinen asema (hyvät liikenneyhteydet) luovat edellytykset alueen kasvulle tulevaisuudessa. Heinolan taajama-alueille on rakennettu kattava vesi- ja viemäriverkosto. Lusiin rakennetaan vesi- ja viemäriverkosto. Vesistöt ovat puhtaita ja lähellä asukkaita. Heinola houkuttelee asukkaita pikkukaupunki-imagollaan: ”pikkukaupungissa on hyvä kasvaa isoksi”. Merkittävä vetovoimatekijä on Heinolan kansallinen kaupunkipuisto. Puhdas ja kaunis luonnonympäristö pyritään jatkossakin turvaamaan, Heinolassa on runsaasti luonnonsuojelua, Natura- ja pohjavesialueita. Oman leimansa tuo historiallinen keskusta, jonka asemakaava on 1800-luvulta. Rajoitteita kehittämiselle ovat kaupungin talous, maanomistusolot ja pohjavesi (erityisesti Vierumäellä).